

Mindeord for Hans Börjeson

1932 – 2025

Håndens hjerte i leret

Ægteparret Börjeson i udstillingen på CLAY, 2016. Foto: Ole Haupt

af Pia Wirnfeldt, museumsdirektør

Keramikeren og den mesterlige drejer Hans Börjeson (1932-2025) er gået bort, 93 år gammel. Med ham har dansk og internationalt kunsthåndværk mistet en af sine mest kompromisløse keramikere – en mester i lerets kunst, hvis livsværk er formet af hænder, hjerte og en dyb respekt for materialet.

Sammen med sin hustru og kunstneriske partner, Birgitte Börjeson, repræsenterede Hans Börjeson kunsthåndværkstraditionen par excellence i Danmark. Bag værkerne fra deres fælles værksted i Fulby ligger mere end et halvt århundredes uophørlige fordybelse, tekniske studier og eksperimenter. Ikke mindst med den krævende og i sin natur ustyrlige salt-

glaseringsproces. En teknik, hvor intet er overladt til tilfældighederne, og hvor processen får lov til at tale med og sætte sine spor.

Hans og Birgitte mødte hinanden i 1960 i Cornwall, hvor de begge arbejdede på Crowan Pottery hos Harry og May Davis. Her blev grundstenen lagt til den filosofi, der senere kom til at kendetegne Fulby-værkstedet: en kompromisløs tilgang til håndværket, en dyb materialeforståelse og et ønske om at kende leret til bunds. I 1963 etablerede parret deres eget værksted i Fulby ved Sorø, hvor de arbejdede side om side resten af livet. Sammen var de også blandt de etablerende kræfter bag det succesfulde, årlige kunsthåndværkermarked på Frue Plads i København, hvor deres keramik var at finde hvert år.

I keramikens verden var Hans Börjeson kendt som en mesterlig drejer. Med sikre og stærke hænder formede han leret på drejeskiven og gav værkerne deres grundlæggende ro, tyngde og balance. Rillerne fra drejningen fik lov til at leve videre i det færdige værk – ikke som dekoration, men som vidnesbyrd om processen og håndens tilstedeværelse. Spor, som i samspil med saltglasuren, giver overfladerne på Fulbys keramik liv, nuancer og en særlig sanselighed.

Fra de tidlige stelproduktioner med celadon- og tenmokuglasurer, der i mange år udgjorde deres levebrød, til de monumentale unika- og udsmykningsopgaver løber en klar og fælles tråd: kærligheden til materialet, respekten for håndværket og en æstetik, der udspringer af brugen og formens nødvendighed. For i Fulbys keramik mærker man nemlig et særligt nærvær. Hans Börjesons udtryk og virke var aldrig konceptuelt for sin egen skyld, men båret af håndens og hjertets fortælling. En keramik, der giver mening til kunsthåndværket som begreb, og som efterlader os med en stærk oplevelse af kærlighed, ærlighed og menneskelig skala.

De populære brugsting fra Fulby – kander, krukker, skåle og stel – har således fundet vej til mange hjem, mens unika-stykkerne især er eftertragtede blandt fagfolk og samlere.

Vi er på museet dybt taknemmelige for, at vi i 2016 fik mulighed for at formidle Fulbys keramik i den store udstilling *Hånden på hjertet*, og for udflugten til Hans og Birgittes hjertevarme værksted i 2019. Samtidig glæder vi os hver eneste dag over de værker fra Fulby-værkstedet, som fortsat er en levende del af udstillingerne på CLAY. Gennem samarbejdet omkring udstillingen i 2016 erfarede vi, at Hans ikke blot var en klog keramiker, men også et enestående menneske.

Ære være hans minde.

Karakteristiske Fulby-kander
Foto: Ole Akhøj

En pottemagers historie

Keramik i 33 år

Lisbeth Kring Jensen
Foldeskåle
Foto: Lisbeth Kring Jensen

af Lisbeth Kring Jensen, pottemager

Jeg er pottemager. Jeg stod i lære i fire år i Pottehuset på Djursland og blev udlært i 1997 efter at have bestået svendeprøven. Herefter arbejdede jeg tre år på et keramikværksted i Norge, inden jeg i 2000 startede mit eget værksted. Som uddannet pottemager er jeg håndværker, som virkelig har lært at dreje, og som kan producere ensartede ting på forholdsvis kort tid.

Jeg var så heldig at få lov til at leje mig ind i det arbejdende værksted, som dengang lå i sidebygningen til Keramikmuseet Grimmerhus. Jeg blev hurtigt en del af attraktionen, fordi de ansatte i billetsalget opfordrede museumsgæsterne til at besøge mit værksted, hvor de kunne få svar på alle deres tekniske spørgsmål, se mig arbejde på drejeskiven, og ofte også købe en lille ting med hjem. Det var den perfekte vej for mig til at starte som selvstændig, for kunderne kom jo næsten af sig selv. Mit firma fik navnet Den Dybe Tallerken, for jeg har ikke opfundet den dybe tallerken, men jeg kan sagtens lave en!

Det blev til 12 fantastiske år på Grimmerhus. Jeg mødte keramikere fra hele verden, hver gang der var udstillingsskift. Jeg lavede arrangementer i samarbejde med museet og bryl-

lupsgave til kronprinsparret - og var i audiens på Amalienborg sammen med Lise Seisbøll. Derudover var jeg med til at starte skoletjenesten og samarbejdede med andre kunstnere som Knud Odde og Steffan Herrik. Jeg drejede Lambdas Mangfoldighedspris, der gik til kirke- og ligestillingsminister Manu Sareen. Firma- og polterabendarrangementer, hvor gæsterne selv fik fingrene i leret, var også på programmet.

I 2012 flyttede jeg fra Grimmerhus og fandt nye lokaler til Den Dybe Tallerken i Tommerup Erhvervspark, hvor jeg har holdt til lige siden. Jeg laver hovedsageligt brugsting som krus, skåle, tallerkner og kander. De første mange år arbejdede jeg udelukkende med tysk rødler, som jeg højbrændte til 1120 grader, så det blev næsten lige så stærkt som stentøj. Derfor var jeg nødt til at udvikle mine egne glasurer og begitninger. Det røde ler bliver mørkere, når det bliver højbrændt, hvilket jeg synes passede perfekt til de farver, jeg valgte. Jeg dekorerede med begitning og sgraffito, som gjorde det muligt at lave meget specifikke bestillingsopgaver.

Men udover at være håndværker har formidling også været en vigtig del af mit arbejde. Jeg brænder for at udbrede kendskabet til det stolte gamle håndværk og teknikkerne

bag min keramik, som er meget sværere, end det ser ud til. Jeg tror på, at værkstedsbesøg giver kunderne en forståelse for, hvorfor de skal købe håndlavet keramik – lavet med sjæl og kærlighed - fremfor masseproduceret keramik fra store, udenlandske fabrikker. Kaffen smager bare bedre af en drejet kop med en håndtrukket hank!

Dansk Pottemagerforening af 1894 afholder DM i drejning hvert andet år i parken på CLAY. Her handler det om at vise vores håndværk frem, og i 2017 vandt jeg den æstetiske konkurrence med mine foldevaser. Det er en helt særlig teknik, som er blevet mit kendetegn igennem de sidste mange år. Jeg drejer en traditionel vase på drejeskiven, hvorefter jeg skærer kanten op i fire dele, som foldes ind over hinanden, så kanten får et firkantet udtryk. Jeg bruger også denne teknik på en serie skåle, som deles i seks dele, så det ligner en blomsterknop. Jeg synes, det er meget interessant at ændre formen på drejede ting, så alt, der er drejet på drejeskiven, ikke bare bliver rundt. I det hele taget arbejder jeg meget med at bruge ler på alternative måder. Jeg har også lavet møbler i keramik, det kan fx være en reol eller et sofabord, hvor benene er drejede keramikrør.

For fire år siden fik jeg et deltidsjob på Kulturmaskinen i Odense, hvor jeg og mine kollegaer underviser og driver Lerværkstedet. Her handler det også om at formidle kendskabet til keramik. Jeg elsker at give min store viden om leret videre til alle vores brugere og opleve, hvor populært det er blevet at lave keramik og at bruge sine hænder kreativt.

På samme tid blev jeg også inspireret til at skifte det højbrændte rødler ud med sort stentøjsler. Med stentøjsleret åbnede der sig flere muligheder for at eksperimentere med effektfulde glasurer, som jeg synes er utroligt spændende. Med det sorte ler kan der komme mørkere kanter og tydeligere

drejeriller, som er rigtig flotte, og som der ikke er ret mange andre, der arbejder med.

Efter et års udviklingsarbejde var jeg klar med mine nye stentøjsprodukter. Jeg har holdt fast i mange af de gamle former på mine krus, foldeskåle og kander, men arbejder nu udelukkende med flotte effektglasurer og ikke længere med begitning. Det har været en utrolig spændende proces at lægge hele min produktion om, efter at have arbejdet med det samme ler og teknikker i mere end 20 år. Og kunderne har taget rigtig godt imod alle mine nye ting.

I 2023 fik jeg lov til at lave en meget spændende opgave for CLAY. Den store permanente udstilling *Keramikkens Magi* skulle bygges op. Jeg fik til opgave at vise, hvordan leret svinder i fremstillingsprocessen, og vise alle teknikkerne til at forme leret. Mine hænder blev filmet, mens jeg henholdsvis drejede, kvætsede, modellerede, ekstruderede, støbte og lavede pladeteknik. Disse film kan ses på små skærme i udstillingen sammen med de færdige produkter udført i de forskellige teknikker. Det blev en virkelig flot og informativ udstilling, som stadig kan ses på museet.

Sidste sommer kunne Den Dybe Tallerken fejre 25-års jubilæum. Faktisk har jeg lavet keramik i 33 år, når jeg tæller højskole, læretiden og mit ophold i Norge med. Jeg er dybt taknemmelig over, at jeg har fået lov til at arbejde med min store passion - LERET - hver dag i hele mit voksne liv! Jeg er fuldstændig overbevist om, at keramikken vil blive ved med at fylde mit liv med glæde, fællesskaber og oplevelser til den dag, jeg ikke længere kan centrere en kløs.

Besøgende er altid velkommen på mit værksted.

Den Dybe Tallerken

<https://www.dendybetallerken.dk/>

Lisbeth Kring Jensen på sit værksted
Foto: Lisbeth Kring Jensen

Sofabord med keramiske ben og keramisk strikkeskål
Foto: Lisbeth Kring Jensen

NYT FRA CLAY KERAMIKMUSEUM

En unik gave til CLAY

CLAY Keramikmuseum har erhvervet et unikt værk til museets samling. En helt særlig pragtvase af Effie Hegermann-Lindenchrone (1860–1945), skabt ca. 1899. Den 52,5 cm høje vase med motiv af kakaduer er et sjældent hovedværk fra dansk skønvirke – og blev oprindeligt lavet til Verdensudstillingen i Paris i 1900.

Værket er erhvervet med generøs støtte fra Augustinus Fonden, og CLAY er både stolt over og taknemmelig for, at denne perle nu kan opleves på museet.

Tak til Augustinus Fonden for at gøre erhvervelsen mulig.

Effie Hegermann-Lindenchrone
Vase med motiv af kakaduer
H: 52,5 cm
Foto: Van Han

NYT FRA CLAY VENNERS BESTYRELSE

Nye medlemskort til CLAY Venner

CLAY Keramikmuseum har ændret betalingssystem, som også omfatter CLAY Venners betaling af kontingent. Denne ændring har medført, at alle CLAY Venner har fået nye medlemskort.

I en tidligere mail bad vi jer om at hente det nye CLAY Venner kort i receptionen på CLAY.

Vi har nu konstateret, at en del af jer endnu ikke har hentet kortet. Det vil vi bede om, at I gør - og inden generalforsamlingen den 22. marts 2026, hvor det nye medlemskort er adgangsgivende.

Kortet adskiller sig fra det gamle ved farven og angiver ikke jeres navn synligt. Dobbeltmedlemskab hedder nu MEDLEM +1, mens enkeltmedlemskab blot benævnes MEDLEM.

Det er vigtigt at tilføje, at **begge kort stadig er personlige og ikke må overdrages eller lånes ud til andre**, dog kan kortindehaveren med MEDLEM +1 medbringe 1 person med fri entré på museet.

Vi håber, I vil hjælpe med at overholde disse regler, så det nye kortsystem kan komme os alle til nytte.

Generalforsamlingen 2026

CLAY Venners ordinære generalforsamling er fastsat til søndag den 22. marts 2026 kl. 15.00 – 17.00. Generalforsamlingen finder sted i festsalen på Middelfart Gymnasium og HF, Østre Hougvej 97, 5500 Middelfart.

Indkaldelsen til generalforsamlingen, gevinstoversigt og prioriteringsliste udsendes pr. mail og kan også ses på CLAYs hjemmeside → Vedtægter og generalforsamling inden generalforsamlingen. Samme sted kan resultatopgørelse pr. 31/12/2025 og budgetforslag for 2026 også ses.

Husk jeres nye medlemskort. Vi glæder os til at se jer.

Udgives af foreningen CLAY Venner

Redaktion: Susan Lejsgaard, susanlejsgaard@gmail.com
og Bodil Toft, btoft50@gmail.com

Layout: Heidi Kunst, Kulturkalenderen & Grafisk Bureau

Ophavsret: Redaktionen af CLAY Nyt bestræber sig på at kontakte alle retmæssige ophavsmænd m/k. Eventuelle overtrædelser er sket utilsigtet og uden forsæt

Næste nr. udkommer ultimo april 2026

CLAY | VENNER

KERAMIKMUSEUM DANMARK | Kongebrovej 42 | DK-5500 Middelfart | www.claymuseum.dk